

Магдалена Рецовић

Магдалена Рецовић рођена је у Руми 1974. године где је завршила основну школу и гимназију. Дипломирала је на Филозофском факултету у Новом Саду као професор српског језика. Од 1999. године живи и ради у Костолцу са супругом и двоје деце. Ово је њена прва књига.

Азбучница
од
Ситница

Магдалена Рецовић
АЗБУЧНИЦА ОД СИТНИЦА

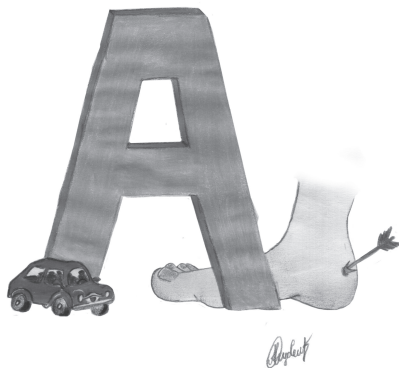

Магдалена Рецовић

**АЗБУЧНИЦА
ОД СИТНИЦА**

2018.

СЛОВО А

А- вокал, глас који се изговара тако што ваздушна струја слободно пролази кроз говорни апарат, не наилазећи ни на какву препреку; прво слово азбуке; прво слово абецеде; почетак свега; од А до Ш,....

Када размишљам о речима које почињу овим словом, прва асоцијација ми је име моје Принцезе у пубертету. Као да је мој живот тек почео када се она родила, или бар онај део живота који ми је важан. Одједном сам спознала значење израза *Ахилова пета*-слабо, рањиво место, или слаба тачка или слаба страна.

Наиме, ако неко жели да ме повреди, само нека почне да критикује моју Принцезу у пубертету. Иако сам и самокритична, а трудим се да будем и објективна, она је за мене савршенство. Њен први осмех за мене је био најлепши, њена кожа нежнија је од свиле, духовита је, паметна, нежна, осећајна, речита, свестрана,... Кад мало боље размислим,

вероватно свака мајка овако доживљава своје дете. Е, то је тако нормално. Љубав коју мајке према деци осећају је безусловна и немерљива.

А онда дође и пубертет.

Оно доба када се све постави наглавачке. Кад схватите да савршенство не постоји, а и не треба да постоји јер је лепота у одступању од савршенства. Па још када вам пријатељица – психолог каже: „Ако није бурно, онда није пубертет!“ , нађете се у чуду. Тада немате једну слабу тачку, него се пете јављају на сваком делу вашег тела.

Пубертет, онај који сте и сами преживели, као да никад неће престати.

Узмимо, на пример, Љубав мог живота. Иако има скоро пола века, прави је пубертетлија када је реч о **аутомобилу**.

Чини ми се да је аутомобил једина ствар око које се не слажемо. За њега аутомобил је наш пети члан породице, а за мене је само превозно средство; за њега је увек нешто потребно купити – треба му камера за паркирање, нове мапе за навигацију, гориво се увек на некој посебној пумпи сипа, не дао бог да буде прљав, а мрвице хране су вееееелииикииии проблем.

Од првог тренутка га је волео, а ја нисам. Сувише је брз, јак, не лежи ми. Купљен је, а ја га нисам желела. Не могу да прежалим боју труле вишње на нашем првокупљеном логанчићу. И њега је обожавао, а после му проналазио ману за маном. Да ли је то пубертет? Чини ми се да личи на то стање.

Волела бих да летим **авионом**, да се винем изнад облака и овај свет сагледам из нове перспективе.

Желела бих да све из птичје перспективе гледам, али ја се плашим висине. Имам огроман страх од летења.

Да ли ћу га савладати?

Не знам. Покушаћу.

Сваки страх престаје то да буде када се са њим суочиш.

Дакле, све чега се плашите, морате погледати равно у очи.

Али, знате како кажу: „У страху су велике очи!“

СЛОВО Б

БАДЊИ ДАН.

Хладан оштар мраз обелео је све гране. Бритак ветар сече ваздух. Искре лете са запаљеног бадњака. Људи се радују, смеју, пију кувано вино, ракију, чај, ко шта воли. Приближава се најрадоснији хришћански празник – БОЖИЋ. Окупљени у порти манастира, осећамо се повезано.

Волим Божић. Све почињем на овај дан. Заправо, све што ми је важно. Волим да читам, пишем, окупљам се око славске трпезе са својим најмилијима, одлазим до цркве. Сећам се протеклих празника и драгих ми људи који више нису са нама.

Речи на Б су ми веома битне. Неке одувек, а неке тек однедавно.

Узмимо, на пример, реч БУВЉАК.

Одавно слушам своје колегинице како се за мале паре довијају и сналазе и на бувљаку купују фирмирану гардеробу. Никада нисам робовала маркама и етикетама. Носим оно што ми се допада, а цена, нити робна марка нису пресудне у одабиру моје гардеробе. Елем, пре неколико година одемо мој супруг и ја на бувљак. Летње, врело јутро. Ја узмем једну ствар са гомиле, осетим мирис зноја и желудац крене горе. Одмакнем се и једва повратим дах и боју у лице. После неколико метара, покушам поново. Сагнем се, пробам и опет исто.

„Никада ми више не помињи бувљак!“ Бесна је Љубав мог живота и под руку ме води до излаза из

бувљака. И нисам помишљала до прошле године! А онда, мало по мало, одвучем га на бувљак. Обавимо прву куповину. Схватимо да није страшно и да плава новчаница са ликом нашег највећег научника још само ту има вредност.

Полако постајемо редовни посетиоци бувљака. Упознајемо трговце. Има оних који за други посао нису чули и не знају да раде ништа друго, до оних који после завршеног факултета не могу да се запосле. Срећемо адвокате, лекаре, професоре. Неки се крију иза великих наочара, неки су љути, неки се и нашале на свој рачун.

Срећем младу колегиницу са мајком.

„Немојте да Вас је срамота што купујете на бувљаку“, каже ми њена мајка.

Није ме срамота! Не крадем! Не лажем! Не узимам туђе! Сналазим се у овим оскудним временима како знам и уmem.

„Није ме срамота! Друге треба да буде срамота што два академска грађанина ове земље, два професора, могу да се облаче само на бувљаку и у продавницама second hand робе.“ Одговорила сам, можда, мало преоштро, али не могу више да ћутим. Експлодираћу.

Видела сам пре некако и прилог о једној младој, атрактивној студенткињи која се облачи на бувљаку, па још себе назива Бувљакуша, па прилог о неком познатом стилисти који се куне у бувљак на Најлон пијаци у Новом Саду.

И тако...

На данашњи дан, Божић, доносим још једну важну одлуку. Нека се они који имају којекакве фондације, добротворне организације и ине хуманитарне фондове облаче по светским шопинг молловима и носе торбе разних марки и брендова, држаћу се ја БУВЉАКА.

Спаваћу мирно, али нећу више ћутати.

Ето, за почетак, написала сам. Можда ће то неко и прочитати.

У Руми, 7. јануара 2017. године

СЛОВО В

Воleti је реч која осликава моје виђење слова В.

Волим људе који чине мој микро-свет, ушушкан, сигуран кутак у бесмислу ужурбаног космоса. Волим селективно.

Кажу да када волиш, све се умножава, а не дели и смањује. Волим своје мале ритуале, волим утопљене зимске празничне дане проведене у пицама, волим разговоре са Принцем у пубертету, нарочито док није ступила у пубертет. Сада су сви њени одговори – АХА, ДА, НЕ, МММММ. Буди бог с нама! Као да ми се дете вратило у период пре свог девог месеца живота, јер је већ са девет месеци почела да брбља; волим потрагу за играчкама, чарапама, свескама, књигама, тековима, гардеробом свог Принца на корак од пубертета који је имао обичај да каже: „Мама, ти си најбољи проналазач ствари на свету!“ Волим да пијем кафу са њим и да ћутимо. Ћутимо, а разумемо се. Волим свако јутро јер је паметније од вечери, дан који је освануо без кише. Волим да волим.

Волим **воду**. Све опере, прочисти и освежи. Знате оно када сте уморни толико да вас је напустио и последњи атом снаге, истуширате се и већ сте као нови. Волим воду на реци, у мору, базену, језеру,... Колико год хладна била, ја ћу пливати. Неће ме обесхрабрити ледена вода, па чак и прљава вода ме мами на купање. Волим воду, осим у ушима и ципелама.

Знате онај осећај када вам омиљене ципеле за суво време задеси мајска поплава. Оне се поквасе, па осуше, па промене боју, помало и облик, а онда од

омиљених постану никад прежаљене, па заборављене и напуштене.

Неке ствари, једноставно, не могу се поправити. Кажу да вода увек нађе пут. Прође и тамо где није пожељна. Најгоре је када вам уђе у уши, заглуши их и не чујете ни сами себе, а камоли друге. Најтеже је када не чујете оне који су вам осведочени и дугогодишњи пријатељи и упозоравају вас на разне неприлике. Често вам вода уђе у уши док роните, док перете косу, док напредујете у каријери, док почињете да се бавите политиком, да зарађујете више него што вам је потребно, док...

Сви смо различити.

Човек дуже може да издржи без хране, него без воде.

Вода је, дакле, сам живот.

Реч **вид** и све сродне јој речи (видети, видело, видик, видиковац,...) веома су ми важне.

Често знам да кажем да се од мене тешко шта може сакрити. Онај од горе, или нека друга сила, желе да ја све видим. Као да сам видовита, а и не знам шта то значи. Љубав мог живота каже често да ја видим и оно чега нема: нпр. у нечијем понашању, у нечијем гесту, у нечијим речима. Сада би ме Принц на прагу пубертета питао: „Зар се речи не чују?“

Уздахнем. Погледам га и кажем: „Нека везе!“*

Често гледамо, а не видимо. Видици нам се сужавају. Некада случајно, а некада намерно. Некад је тако лакше, мање боли.

*Нека везе је фраза коју је наш Принц као мали користио уместо *Нема везе*. Толико се она примила и одомаћила у нашем говору да су је и наши пријатељи усвојили. Сада је користимо као интерну шалу, као делић среће отргнут од заборава.

СЛОВО Г

Гледати – глагол несвршеног вида. Означава радњу која може да траје и траје. Неко гледа широм отворених очију, неко кроз трепавице, неко жмиркајући, а неко шкиљећи. Врло често можемо гледати, а не видети оно што је испред наших очију. Јер гледамо очима, а видимо разумом. Зато и постоји изрека: „Слеп код очију!“

Некада видимо, а не желимо. Лакше је затворити очи, окренути главу на другу страну и правити се да стварност, таква каква је, не постоји. Јер блаженство је у незнању. Ипак, ја нисам од тих срећника да живим у незнању. „Неко то одгоре види све“ стих је песме који . - пре неки дан чух. Замислих се. Тај неко одгоре као да жели да гледам и видим.

Увек сам у потрази за знањем. Као да ми се открива копрена по копрена, разоткрива се истина увијена у најразличитије фолије, етикете, шаблоне и пароле.

Данашња реалност обојена је и украшена разноразним **ГЕЦЕТИМА**. Некада су били на батерије, а сада су у облику USB меморија, уз додатак разноврсних адаптера. Каче се на телефоне, таблете, рачунаре, кључеве,... Уместо нас броје, читају, мисле, раде, још да почну и да једу и спавају и бићемо скроз заменљиви.

Ја волим гецете, додуше много мање него Љубав мог живота. Он је за њима луд. Имамо чак и усисивач за рачунар, разноразне сијалице и многобројне

пуњаче, мераче,.... Ја радије бирам традиционалнији приступ. Између е-оловке и пенкала пуњеног мастилом бирам непогрешиво ово друго, између е-књиге и њене штампане верзије увек сам наклоњена овој другој. Можеш да је листаш, да осетиш шуштање хартије под прстима, мирис тек купљене књиге за мене је непроцењив, а стављала сам је и под главу. Јесте да мало врат ујутру стоји укочен, али ... А како да ставиш е-књигу под главу? Ставиш таблет под јастук, наместиш се и кврцццц, оде тач скрин.

Ипак пре неколико месеци обрадовала сам се једном геџету. Добила сам лампицу за ноћно читање. Дарована с љубављу и пажњом, осветљава ми књиге при ноћном путовању, дежурству на екскурзијама и у оним тренуцима када не желим да реметим сан оних које волим.

Волим **голубије** плаву боју на сликама, **голубове** високолетаче, док круже изнад облака, **гурабије** у недељна јутра и **горку** кафу.

Не волим **гром** и **грмљавину**, **громогласне** аплаузе и **глуву** тишину. Не волим што ударам **главом** у зид, али не одустајем. Понекад посустанем, предахнем па наставим **Грлом у јагоде**.

СЛОВО Д

Детињство је најбезбрижније животно доба. Што се више удаљавамо од њега, оно је све ружичастије, ушушканије. Период који једва чекаш да прође, а када прође, желиш да се никада није завршио. Жалиш што ниси више уживао, ако је то икако било могуће. Други су за тебе и о теби мислили, твоје је било да се играш, учиш и растеш.

Моје рано детињство обележила су обојица мојих **деда**. Два дијаметрално различита човека. Један вечито на путу, други вечито код куће. Један убрзан, предузимљив и жустар, други успорен, хедониста и вечити посматрач.

Сваки ме је волео на свој начин. Једном сам била прва унука, а другом унука која обећава.

Оно по чему су једнаки је количина љубави коју су ми пружили. Обојица су били заштитници који су, нажалост, рано напустили овај свет.

Волела бих да и данас сачувам дете у себи. Да знам да се радујем малим, обичним стварима, да уживам у лепом дану, да будем безбрижна и растерећена, да се смејем када ми се смеје, да плачем када ми се плаче, да трчим када ми се трчи,...

Волела бих да научим да живим **данас**. Данас је једини тренутак у животу који заиста постоји. Луче је прошлост. Оно што се догодило није више стварност, отишло је као река која је потекла ка ушћу. Оно што ће се догодити, сутра, можда никад осванути неће.

Ипак, ми, људи, никако да научимо да живимо данас, сада, овде и одмах.

Оптерећени смо прошлошћу која постоји само у нашем сећању. Бринемо због нечега што се збило, а више неће. Маштамо и планирамо сутра, а оно је неухватљиво попут мехура од сапунице. Само прсне, у трену нестане. Правимо планове за будућност, уместо да живимо овде, сада.

Они који схвате да је садашњост једина реалност су прави срећници. Баш таква су и деца. Зато и јесу пуна живота и радости. Живе у сваком тренутку јер за њих постоји само тренутак садашњости.

СЛОВО Ћ

Има страшних ствари у животу за које желите да вам се никада не десе. Има и страшних слова која се тешко уче, тешко уклапају, а брзо заборављају. Такво је звучно предњонепчано Ћ.

Волела сам игру „Градови и села“, или како је неки зову „Занимљива географија“, али нисам волела нека чудна слова, на пример Ћ. Нема пуно градова, река, држава, села, планина, предмета, ... чији називи овим словом почињу. Ипак, једна реч, чије је иницијално слово Ћ, веома је важна за мене - **ЋАК**.

Једва сам чекала да постанем **ђак**, да ми купе торбу, свеске, оловке, гумице, бојице, књиге, увијаче, ... и ко зна шта све једном **ђаку** може да затреба. Тренутак када први пут седнеш у **ђачку** клупу, памти се читавог живота; а друг из клупе више је од друга, постане нешто попут сестре или брата. Дванаест година сам седела у клупи са својом најбољом другарицом, а има већ 25 година да се нисмо виделе нити чуле. Али када смо се чуле, све је опет било исто - искрено, једноставно и срдечно.

Има разних **ђака** – добрих, лоших, послушних, несташних, домишљатих, уредних, неуредних, снађених, неснађених, заинтересованих, незаинтересованих, успаваних, амбициозних, спретних, неспретних, ... Сви имају исту могућност, али не и жељу. **Ђаци** се мењају, као и околности и време у коме живе, али, верујем, да сви памте своје **ђаковање**.

Бон је још једна реч која почиње овим словом, а мене ова реч подсећа на мени увек драге ципеле и путовања, али је доводим и у везу са изразом *образ као ђон*.

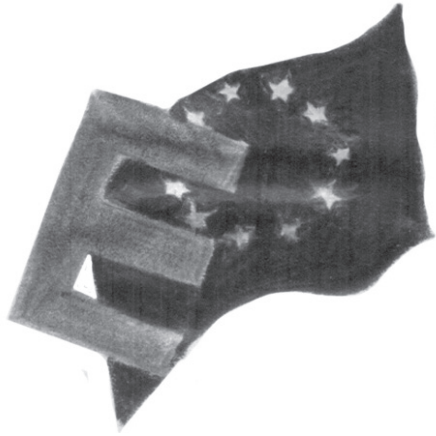
- Ко има такав образ?

Бескрупулозни, бескомпромисни, безосећајни људи који имају само један циљ – остварити свој наум. Њима није важно путовање већ само исходиште. По сваку цену морају успети, још ако цех плаћа неко други.... Нема им краја. Трају и живе како хоће и докле хоће.

У ствари, могу како хоће, али не и докле хоће.

Све речи овог слова имају у себи нешто сетно, нешто далеко и недокучиво.

Бевђир, ђердан, ђинђуве, ђаконије, ђурђевак, Ђурђеждан, ђедо, ... Све оне буде у мени сећања и мирисе из детињства.

НАШ ПУТ У ЕВРОПУ

Запутисмо се ми тако опуштеног, недељног, топлог преподнева пут **Европе**, односно до главног града суседне нам државе Мађарске.

Љубав мој животи прошетао је улицама овог града користећи Google map, резервисао нам смештај преко Booking.com, само на пет минута од тражене нам адресе, све уредно одштампао, послагао у фасциклу, пратио десет дана извештај о стању на путевима. На граници задржавање до пола сата, без радова на обновљеном ауто-путу,... Дивно! Лепо ћемо стићи, таман на ручак. Мало се одморити и онда шетати и разгледати знаменитости овог богатог града.

Али... Погрешно се укључисмо на излазу код Новог Сада, па одосмо 13 километара у супротном смеру.

- Добро! Дешава се. Опуштено!

Смирујем ја.

- Кренули смо на време, довољно горива сипали,...

И тако, окрену смо се и терај, терај... Навигација са новоажурираним мапама и смиреним женским гласом нам саопшти да ћемо за три сата и четрдесет и пет минута бити на одредишту. Супер! Километар по километар и граница. Расположени и растерећени, јер сутра нам *Принцеца у њубершеишу* полаже пријемни у Српској гимназији „Никола Тесла“, за пола сата прећи ћемо у жељену нам Европу. Пола сата је попут свежег квасца нарасло у сат, сат и по, два, три, па четири, четири и по. Пријатно недељно јутро заменио је ужарени пустињски дан са тридесет степени у хладу, а ми на растопљеном, додуше обновљеном и без рупа, асфалту. После готово пет сати прођосмо пасошку контролу. Добро је! Стижемо на вечеру, а сада ћемо јести пециво које смо понели. Стаћемо на првој пумпи и мало се окрепити. Док сам се присећала потребних речи из некад добро ми знаног енглеског које су, незнано куд, ишчезле, презнојавала се и размишљала шта да купим, постала сам свесна да нисмо добро припремљени. Немамо форинте. Елем, јесу они земља чланица Европске уније, али плаћање је искључиво у форинтама.

Принцеца у њубершеишу преузела је комуникацију јер енглески прича, љуби је мајка, као да јој је мама професор енглеског, а не српског; а и није на лепе очи стигла до највишег нивоа такмичења – републичког; додуше, морала га је пропустити баш због овог путовања, али прича дете, а ја суфлирам: „Каж... Питај...“

Куписмо хладне сокове и добисмо и гратис, речен на српском, а ја, расхлађена, повратих добро

расположење, јер је истина да *кад њричаш срџски, цео свей ње разуме.*

Километар по километар, у Будимпешту стигосмо са првим мраком. Навигација нас самоуверено и прецизно води широким булеварима овог града. Улице широке, грађевине велелепне, а саобраћај као у Њујорку. Красно! Још километар и стижемо! Још само да нађемо број 69 и ту смо, али нешто се не уклапа. Обрели смо се у мирном крају са породичним кућама налик оним на Детелинари. Да нам навигација не рече: „Стигли сте на одредиште!“, помислила бих да смо у Новом Саду.

Нешто се ту не уклапа. Када смо виртуелно шетали, видели смо улаз у зграду у којој смо резервисали апартман, поред је био Sexy shop, кинески ресторан и продавница спортске опреме. Чекај да проверимо како је *Љубав мој живоџа* укуцао адресу. Па, добро. Погрешио је само једно слово. Супер! За 17 километара бићемо на одредишту. У то зазвони и телефон. Комуницира *Принцеџа у џуберџешу*. Зову нас да питају када ћемо преузети кључ.

- Ево! Ту смо! Још три километра! Важи! Зовемо кад будемо испред броја 69!

И ту смо. Стварно је то улица којом смо виртуелно шетали. Шта ти је савремена технологија! Све ти је на два клика. Само у реалности зна мало да се искомпликује.

Још да негде урадимо полукружно окретање и наћи ћемо се на правој страни улице. И тако, осам километара даље, прешли смо у праву траку. Уз пут смо видели бројне знаменитости града, додуше ја

сам згрчено и стегнуто гледала у мапе, али све је било лепо.

- Стигосмо на одредиште!

Још само да нађемо паркинг. Читали смо, а и при резервисању су нам потврдили да паркирање није проблем. Градски паркинг је добар и има довољно места. Само, нигде не пише да је ограничен на три сата, и да се плаћање врши искључиво на апаратима на којима је упутство исписано једино на мађарском, и да се сваких сат времена морају убацити кованице (наравно у форинтима),... Успешно се паркирасмо на десет минута хода од фамозног броја 69. Срећом, паркинг се од 18 до 8 часова не плаћа и можеш читаве ноћи бити на једном месту. Супер је што смо толико чекали на граници и сада немамо проблем, бар до јутра, са плаћањем паркинг-места.

- Идемо по кључ!

Радујемо се сви као да ћемо га бесплатно добити. *Принцеза у њубершеџу* зове добијени контакт број, а ми је гледамо поносно као да не користи услугу мобилног оператера у ромингу. Елем, слепо је пратимо. Ја сам очекивала да ће после позива неко сићи и дати нам кључ, али не. У дигиталном добу, нема стварних тешких кључева. Сада је све чиповано и шифровано. Ми, рођени у прошлом миленијуму, тешко се навикавамо на промене.

Принцеза у њубершеџу прилази интерфону, комуницирајући самопоуздано и зналачки телефоном, и укуцава шифру, симултано нам преводи разговор и предводи нас.

- Добро, ушли смо!

А онда, још једна врата, скрећемо лево, пењемо се на први спрат, излазимо на балкон, још мало напред, добро у углу је тражени број, још једна комбинација бројева, ушли смо, апартман број два, још једна шифра и ту смо. Кључ стоји на столу. Кључ, а није кључ. Него некакав дигитални жетон који прислониш на означено место и он откључа врата. Отварамо врата по принципу *Сезаме, отвори се!* За пола сата ће доћи неко да платимо смештај - тричавих 41 евро за нас троје. Сића!

Завршава наше злато разговор, даје ми телефон. Схватам да ћу следећег месеца пола плате дати за телефонски рачун због разговора у ромингу, али то сада није битно. Имамо WI FI и можемо свима да се јавимо да смо на жељеном одредишту. *Принц на ирају од њубершеиша* каже да је већ легао, него не спава јер чека да се јавимо, а дека је у другој соби већ заспао. Знам да ће до касно остати будан јер је свој на своме, а нема мене да му одузmem телефон и грубо прекинем играње on line игрица.

Нама се више и не једе, а и не разгледају знаменитости. Уморни смо, али сутра ћемо поранити и све надокнадити.

Само да пријемни добро прође, па ћемо чешће у Европу.

Европо, спреми се! Стижемо!

СЛОВО Ж

Ж - Сећам се учења тог слова. Одувек ми је било занимљиво, нарочито оно писано. Китњасто. Витичасто. Компликовано.

Није зато чудно што су и речи које њим почињу озбиљне, тешке, комплексне,...

ЖИВОТ. Иако ова именица не припада властитим именицама, сматрам да би је требало писати великим словом. Нема веће чаролије од живота када се рађа у било ком облику. Када подариш живот, то је више од магије. Као да се читав свемир завери у намери да настане живот. На почетку је врло једноставан. Представља рутину, топлину, сигурност и љубав. Онда се усложњава. Социјализација. Едукација. Евалуација. Увукоше се разне стране речи у наш језик и живот. Све постаде сложеније и теже.

Напредује живот, нижу се године, а циклус живота затвара круг. Један дан је лако, па онда тешко, подношљиво, неподношљиво,.... Чекаш да прође тешко, а оно наиђе још теже. Тако живиш живот који је веома компликован.

Није само живот тежак. Тешко је бити ЖЕНА у ово време. Па онда кад још кажу: *нећована, усљешна, њословна, њредана, јака, савремена, нежна, суљер,...* сви ови атрибути компликују живот жена. Жена: домаћица, супруга, мајка стручњака, научника, пилота, угоститеља,.... Жене: хероји, стубови породица, другарице, ћерке, комшинице,...

Избориле су се жене за све позиције у друштву и животу. Све им је доступно и све могу. Једино за себе времена немају. Све су усамљеније, а нису саме.

Увек сам била уз јаке жене. Оне на које се ослониш када ти је тешко. Бака, мама, сестра, тетка, кума, пријатељица. Оне пред којима те није срамота да заплачеш. Оне које знају шта ти је, а ти ни реч ниси рекла.

ЖИВАНА. Тако се звала моја бака, очева мајка. Жена пуна снаге и живота. Њено крило увек је била моја утеха. Сећам се њених последњих речи, а само сам девет година имала када се на боље место преселила. Знам да ме однекуд и сада гледа и нада мном бдије. Знам то у тренуцима када ме ухвати непокој и неиздрж. Стегне ми се срце, у грлу глас застане и сетим се њених речи: „Само ти учи и не брини!“

Слушала сам је и учила. Учим и данас. Учим друге да уче.

Само тешко ми је да научим најтежу ствар у животу.

Да се препустим и живим живот пуним плућима.

СЛОВО 3

- Звонило је!

Најдража реченица свих ђака, нарочито оног последњег наставног дана на крају школске године.

- Звонило је!

Најдража реченица свих учитеља и наставника, нарочито последњег наставног дана радне недеље.

- Звонко спасић!

Најдража реченица коју изговарају ђаци који нису до краја научили лекцију, а наставник их баш ту испитује.

- Звонко спасић!

Најдража реченица коју изговарају наставници када схвате да питају баш ону лекцију коју ученик није научио.

Звук звона слушам без прекида већ 35 година, прво као ђак, а онда као наставник. Научила сам да функционишем омеђена звоном на почетку и на крају часа. Звони ми у ушима звук месинганог тешког звона које у руци теткице подсећа све да је време да седну у школске клупе.

Зборница је место на коме ноћу спавају дневници, а наставници дању траже мало мира и предаха од **збрканог** школског дана.

Збрка је реч којој заправо не знам право значење. Могла бих је објаснити као **заврзлама**, **замајавање**, а можда бих је, једноставно, поистоветила са **замршеношћу**.

- **Замршено је оно што није одмршено!**- учио нас је наш Принц на корак од пубертета док је мудрости купио у вртићу.

Када он нешто објашњава, он то обавезно **закукуљи и замумуљи.**

- **Еее, стварно је богат овај наш језик!**- **закључујем и завршавам** причу о слову **З.**

- **Не! Ипак нећу.**

Ово је почетно слово имена Љубави мог живота, човека који је заробио сваку моју мисао, закључао катанац наше љубави, а кључ загубио незнано куд.

Затвори очи и сањај!

Ветрове,

Еукалиптус и палме,

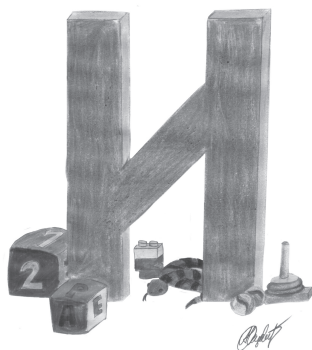
Звездано небо,

Дрво живота,

Анђеле и

Негде у сновима

Сачувај место за мене.

СЛОВО И

Историја је учитељица живота. Историја једне љубави, друштва, човечанства, болести, љутње, радости,...

Историја човечанства, бар оног хришћанског дела, дели се од рођења и пре рођења Божијег сина. Мој живот има две такве прекретнице; све се рачуна пре рођења Принцезе у пубертету и Принца на корак од њега.

Једном годишње, обично око Нове године, најчешће пред саму поноћ, седнем да нешто запишем. Уморна од закључивања оцена, бесомучне јурњаве да пронађем месецима унапред наручене рођенданске поклоне и спремим жељене пакетиће, испуним све гастрономске жеље и, као свака савесна домаћица, кућу доведем у ред, све декоришем, украсим и улицкам, опуштам се држећи оловку у руци. Покушавам да се присетим бисера својих анђела, *којима више нису бијели ни јелка, ни украси, ни ип'рачке*, и тако насмејана, закорачим у наредну годину.

„Он је пун бисера“, има обичај да каже мој отац за нашег Принца на корак од пубертета, а сви који младог господина знају, слажу се са тим.

Сећам се да смо једном, имао је тада две и по године, после двонедељног упорног лечења још упорнијег кашља, запутили се да му узму брис.

Љубав мог живота усредсређено је возио, а нас двоје смо се директорски возили на задњем седишту и разговарали.

Тражио је да му купим ТАХОМИЦИ НАПАД. Нисам га разумела. Тражила сам да понови- једном, други, трећи пут, да каже гласније, да изговори спорије, молила сам свог драгог да слуша,... Принц је почео стрпљиво да говори слово по слово, а онда се изнервирао и рекао: „Мама, пичај супски! Купи гачку тахомици напад!“

Све ми је блеснуло пред очима у трену. Џаба заврших факултет за српски језик и књижевност, џаба ми све прочитане књиге, кад не знам да причам са својим дететом. Помислила сам да је он постао заговорник теорије да треба причати српски да би те цео свет разумео, али заиста је био премали за тако нешто.

ГАЧКА ТАХОМИЦИ НАПАД. Понављам у себи, окрећем, преврћем, а онда се сетим рекламе са ТВ апарата.

„Мислиш да ти купим играчку *трансформерси у напад*?“

„Тооооо!“ Сам поглавица се јавио са ауто-седишта, а ја се обрадовах више но кад сам га родила. Ипак, љуби га мајка, зна да прича, а ја знам да га слушам.

Једном је у вртићу јео ЂУЛАШ, па се још исти и на нову *првијушобучену* мајицу потписао. Не знате шта је ђулаш? До дана данашњег не знам ни ја, али

сам схватила да је то ново јело настало у машти нашег Принца које мало личи на гулаш, а мало на ђувеч. Шта је од та два, остаће мистерија. Али живот је пред нама, па ћемо утврдити. Потврдићемо ову хипотезу баш као он пре *тенијалне* пробе за приредбу у вртићу.

Играчке су још једна реч овог слова. Играчке су у једном периоду нашег живота заузимале више места него нас четворо са све кућним љубимцима. Било их је свуда: у кухињи, соби, купатилу, остави, испод кревета, на кревету, до кревета, на столу, испод стола, неке су завршавале и у фрижидеру, али само оне које час морају да се хладе, а час да се греју како би промениле боју.

Куповали смо их лично обијајући специјализоване продавнице, наручивали их интернетом, достављане су брзом поштом, чак и Деда Мраз лично их је достављао. Складиштили смо их. Добијали на поклон од бака и дека, чике, тетака, ујака, кумова, другова, пријатеља, за рођендане, за славе, за све празнике, за први корак, за први зуб, за први извађени зуб,... А онда су играчке одједном престале да буду центар нашег, односно њиховог света.

Сада се још само ја разнежим када видим њеног првог меду и коњића, или нађем његов мач и нинџа корњаче. Лепо ми дође да полудим кад са мношћем неће ни код Кинеза да сврати, а чини ми се да смо још колико јуче довлачили *беј блејд*, *тормише*, *бакујан*, *Ју Ги о карше*, *шрансформерсе*, *нинџа корњаче*, *ширумифове*, *тони коњиће*, *маријозе*, *шнукс лушке*, *зу-зу*, *морски свети*, *бигос*, *разноразне живошине са фарме и из дивљине*, *диносаурусе*, *змије*,....

Сада их само ја гледам. Не дозвољавају да се отуђе, али можда је тако и боље. Можда још некад пожелеле да се игрју са мношћем.

СЛОВО Ј

Опет је ЈУН, топао, кишовит, сунчан, месец који сви воле.

Волим јун, окупан мирисом липе, украшен најлепшом црвеном бојом зрелих мирисних јагода, хрскав попут заруделих крупних трешања и киселкаст као незреле вишње.

Волим јун, јер се полако распарала још једна школска година и у клупко живота упрела нову генерацију матураната.

Принцеза у пубертету прославила је своју малу матуру, обукла прву свечану хаљину, сребрне ципеле на штиклу обула на своја нежна, за мене још увек бебећа стопала, и самоуверено крочила у свет одраслих спремна да се суочи са изазовима које он доноси. После два сата схватила је да ће на такав пут лакше ступити преобувши се у удобне, спортске балетанке.

Али морала је пробати ципеле на штиклу.

- Шта сада да радим са овим ципелама? – држала их је у руци наредног дана док је тражила ханзапласт за жуљ који су јој направиле.
- Стави их у кутију и одложи под кревет!

Тако настају успомене. Све што нам је било важно, а више није, одлажемо у кутије, било стварне било имагинарне. Затварамо их и чекамо неке нове прилике, неко ново време. А оно некада и не дође.

Волим јун, јер ће ђаци узети своје ђачке књижице и отићи на заслужени одмор.

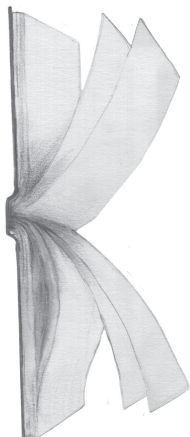
Волим јун, јер ће школске клупе добити прилику да зацеле ране нанете оштрим шестарима немарних ђака, табле ће повратити своју боју избледелу од прекомерног брисања, а сунђери ће се, коначно, осушити.

Волим јун, јер је готово подједнако удаљен од почетка и краја године. Даје ти довољно простора и времена да оствариш све планове из новогодишње ноћи, и довољно места за ковање нових до најлуђе ноћи.

Јун, месец када сви желе негде да отпутују, да направе план за одмор, да уграбе бар неки продужени викенд, седам дана у викендици код пријатеља, или пронађу повољан аранжман.

Волим јун, довољно млад да пробуди наду и довољно одрастао да донесе праву одлуку.

Волим јун, јер ће се све оно што нас је бринуло, опседало, плашило и искушавало (искушења безбројних контролних и писмених задатака, одговарања без краја и конца, свођење и закључивање оцена,...) за неколико дана, трептаја, сати, звати **јуче**.

СЛОВО К

Волим КОЛАЧЕ. Више да их правим, а мање да их једем.

Ситне, славске, суве, посне, кремасте, са чоколадом, са лешником, посуте прах шећером, циметом,... Волим их на комад, штанглу, тепсију, само залагај, гриз,...

Колачи су траг који воде до раног детињства.

Рано сам почела да их правим. Сећам се било ми је само осам година. Славила је рођендан моја најбоља другарица. Нисмо јели тарту, већ смо навалили на колаче.

Био је то мој први рецепт*, први покушај и успех. И данас их правим. Воле их сви моји укућани.

Волим КОЛАЧ уз КАФУ, јаку, црну, турску, горку, топлу, баш онакву какву ми скува Љубав мог живота, а кува најбољу на свету. Наступи тад тренутак чисте среће, тренутак блаженства, мира и спокоја.

Кафа, колач и КЊИГА.

Књиге су мој прозор у свет, пут ка радости, знању, смеху, здрављу,... Волим да их читам, позајмљујем, купујем, размењујем, сакупљам, слажем,... Волим да их имам, да их гледам, посматрам, окрећем, слажем на полице, селим,... Уживам у шуштању први пут отворене књиге, одвајању спојених страница и мирису књиге тек изашле из штампе. Остављам их испод јастука, крај узглавља, на сваком столу у кући, носим их у пошту, школу, болницу,...

Читам на клупи у парку, на плажи испод сунцобрана, на путовању,... А опет, чини ми се да читам све мање. Попушта концентрација, пажња се расипа.

Љубав мог живота каже да ако се икада разведе од мене, биће то због књига. Знате, нису књиге проблем, али полице за књиге јесу. Заправо, недостаје нам простора у стану.

КУЋА. Решење би могла бити кућа. Онако ушушкана у зеленом дворишту препуном цвећа и животиња. Мала, жута кућа, на крају неког села. Близу људи, а ипак довољно удаљена, издвојена и усамљена. Заштићена од намерника који стално у туђа дворишта гледају, заштићена од галамџија, бунџија и свих осталих – џија, који нас непотребно узнемиравају.

Кућа би могла бити решење.

*Манчмелоу колач

Пошребно је:

5 жуманаца,

Шољица шећера,

Шољица уља,

Шољица млека,

Две шољице брашна,

Један прашак за пециво,

Једна кашика какаоа,

5 беланаца,

4 кашике шећера,

100 г чоколаде,

4 кашике уља.

Умушати жуманца са шећером, додати млеко, уље, какао и брашно помешано са прашком за пециво. Масу излити у ђувеч (мањи плекс) који је претходно подмашићен и посути брашном. Пећи кору у рерни загрејаној на 180°С око 20 минути.

Умушати добро беланца са кристал шећером, док се сав шећер не истопи. Прелиати фил преко вруће коре и врашати у рерну на два минути док фил не почне да жути.

Извадити колач из рерне и добро га охладити. Прелиати га растопљеном чоколадом са уљем.

Када се добро стине и охлади, сећи га на коцке жељене величине и сервирати.

Уз њега се одлично слаже кафа, скувана с љубављу и попијена удвоје.

СЛОВО Л

Волим ЛЕТО. Највише због ЛЕТЊЕГ РАСПУСТА.

Летњи распуст је онај период дуго очекиваног предаха између две школске године. То је краткотрајни одмор од непрестане куповине гумица, које нестају незнано куда, оловака, које се губе, ломе, позајмљују, дебело пишу,.. свезака, великих, малих, у квадратиће, нотних, за музичку школу, за редовну наставу, за додатну, за њу, за њега,...

Летњи распуст траје таман толико да родитељи поврате своје напрегнуте нерве, да се опусте затегнуте струне, да попусте спазми у мишићима настали од ношења заборављених блокова, опрема за физичко, опрема за тренинг, заборављених свезака за лектуру,...

Када побројимо све дечије школске обавезе, па им онда придодамо наше, врти нам се у глави.

Ми смо породица која је у школи од седам до седам, сваког радног дана, а често и суботом, зато нам је летњи распуст преко потребан.

А онда дође на ред ЛЕТОВАЊЕ.

Паковање за Принцезу у пубертету, Принца који само што у исти ступио није, Љубав мог живота, коме ништа не треба, и на крају за мене.

Увек сам себе сматрала добро организованом, систематичном и рационалном особом. Кажу ми да је моја торба као Спорт Билијева (јунак цртаних филмова из мог детињства), у њој све постоји.

Ове године смо вратили пун кофер чистих ствари, које су пет пута пресложене завршиле на крају у веш-машини; заборавили, упркос списковима, шешир, упаљач и ко зна шта још; свађали се јер једни хоће у шетњу, а други не; молили децу да им купимо нове купаће костиме; повели деку и чику са нама, а онда су нам се придружили моја сестра, зет, још један Пубертетлија и Принцеза, која у свему подржава и опонаша своју четири године старију сестру.

Када коначно стигнемо на плажу, заузимамо пола њене територије, а када сви уђемо у воду, обалска стража подиже жуту метео-заставицу и најављује могуће поплаве.

Ове године смо сви купили исте сунцобране, столице, а купили смо и bluetooth звучник, да, док се сунчамо у хладу сунцобрана и пијемо кафу, слушамо музику.

А боравак на мору обично прате и уједи разноразних знаних и још неоткривених инсеката, посекотине, чак и оне хируршки третиране, алергије,...

Е, баш волим ЛЕТО И ЛЕТОВАЊЕ. Највише када се заврши.

Да не заборавим и да је Л почетно слово имена мог Принца који само што ступио није у пубертет, љуби га мајка.

Можда због њега и волим слово Л.

ЉУБАВНА ПРИЧА

Љубав је, за мене, једина сила која се дељењем не умањује, већ се множи, расте и буја.

Признајем, одувек сам падала на оне романтичне љубави опеване у Преверовим песмама, на непоновљиве љубавне приче по којима су снимани најлепши љубавни филмови. Све оне су ми, ипак, биле далеке и нестварне. Измишљене. Измаштане.

А онда сам чула једну необичну, праву љубавну причу супругове баке која је после Другог светског рата дошла у Србију из Немачке. Без знања иједне једине речи српског језика, омражена Немица, запутила се из Хамбурга у Београд, па преко Пожаревца и Костолца завршила у Кличевцу.

На пут је кренула из стана у коме су постојале плинске инсталације још пре рата, а стигла је у кућу без патоса са огњиштем у средини. Носећи беле панталоне и ципеле са потпетицама, кренула је за својом љубављу у непознато. Штикле су јој упадале у оранице којима су газили, па их је деда каменом скратио. Било јој је лакше да хода, али није веровала шта јој се дешава. Већ су посустајали од умора када их је превезао дедин познаник коњском запрегом. Стигли су у његово родно место уморни и каљави. После дуготрајног поздрављања са многобројном фамилијом, легли су да спавају на сламарицама, сви у истој соби. Није се могла начудити да воду имају само на бунару подалеко од куће, а за све је била *осмо светско чудо* када се сваког јутра умивала леденом водом на самом бунару, чак и зими, после

вежбања. Уморна од рада, једва је чекала да падне вече и да легне да спава, али то није било могуће. Тада се окупљала многобројна фамилија, комшије, познаници да виде и упознају Швабицу. Сви су је грлили, љубили по три пута, тапшали по леђима. Били су бучни, раздрагани, другачији од људи које је познавала у Хамбургу. Све јој је било страно и необично. Учила је полако језик, али никада до краја није савладала родове и падеже. Учила је обичаје. Учила је да кува и спрема српска јела. Учећи уз своју децу, па унукe, а богоми и праунукe, научила је ћирилицу. Заволела је српске јуначке песме о Марку Краљевићу, Обилићу и цару Лазару. Заволела је српска јела јер су јој била укуснија од њених, немачких. Доживела је и нови миленијум, а да скоро пола века није отишла у своју родну земљу. Постала јој је страна.

Посрбила се, али је остала немачки хладна и неприступачна.

У ретким тренуцима блискости, духовито је причала како је деда у заробљеништву успео да се запосли као пекарски шегрт, како је после ослобођења возио савезничког официра, али је загледавши се у лепу жену, разбио аутомобил закуцавши се у дрво. Да ли је та лепа жена била она, никада нисам сазнала. Убацивала је понеку немачку реч када није могла да се сети српске и објашњавала ми како су из Немачке путовали скоро три недеље, јер се тих послератних година није знао тачан ред вожње. Причала ми је о људима који су били сушта супротност, о људима који су били као ликови из неке приче.

Србија, коју је замишљала и упознавала кроз приче пекарског шегрта, била је колевка јунака, обећана

земља, омеђена шљивама и јабукама у цвету. Сусрет са стварношћу био је за њу тежак и пун изазова.

Љубав је тешко показивала. Увек је била на одстојању. Говорила ми је да своју децу не љубим да их не бих размазила. Да их мазим само кад спавају. Нисам прихватила те савете јер сам ја васпитавана на срдачном и бучном Балкану, тако различитом од суздржане Европе. Иако се држала по страни, сигурна сам да нас је све волела.

Љубав се може показати на различите начине. Тешко је сакрити тамо где постоји, а овде је, сигурна сам, постојала.

Верујем да су се на неком другом месту поново срели и заволели домишљати пекарски шегрт и плавоока Швабица. Верујем да њихова љубавна прича и даље живи.

МУЛТИПРАКТИК

Обожавам технику у кухињи.

Желиш домаћи хлеб – убациш састојке, притиснеш три дугмића и пекара меси, диже тесто, пече хлеб. Желиш свеже цеђени сок – укључиш соковник, 3333, и готово. Желиш свеже млевено месо, ништа лакше, замениш додатак на мултипрактику и 3333, пауза, 3333 и готово.

Мултипрактик је чудо од апарата. Просто је незаменљив. Све може, све зна. Не знам само како су наше маме и баке могле без њега.

Ипак, оно што ме одушевљава код овог чудесног апарата је сличност са савременом женом.

Ујутру трчим од купатила, пролетим кроз кухињу, атерирам у дечју собу и будим уснуле анђеле, а све уз ратни повик Навахо индијанаца : „Ајде! Ајде! Брже!“ Успем да спреим доручак, обучем се, обучем их, испратим и стигнем на време на посао. Наравно, насмејана, ведро, орна за нове пословне победе. Да, умало заборавих напоменути да сам само променила кућни MODE на пословни MODE.

У време паузе проверим радно време изабраног нам лекара, јер је млађег анђела јутрос болео стомак. Изгуглам које обољење би то могло бити, да ли је вироза, не дај боже, неке упале слепог црева, а можда је само контролни из математике, проверићу то са учитељицом. Само још да запишем терапију јер се и код лекара иде са предзнањем. Ух, ускоро ће паузи крај, а СМС нисам својој јачој половини

послала. Три клика и SENT. Готова је пауза, а кафу нисам ни сркнула. Не мари, јутрос сам прочитала да је добро ограничити унос кофеина. Послала сам само 50 мејлова, прегледала неколико докумената, EXEL нешто није хтео да уради како сам ја то замислила и готово. Очас посла, готов радни дан.

Пребацујем се са пословног MODE на кућни MODE. У повратку обављам пијацу, спремам ручак, следе судови, веш, домаћи. Најавила се комшиница на кафу, а лектуру још нисмо написали. Усисивач је насред собе. Да ли да се правим да сам усисавала, или да га гурнем иза кревета да се не види?

Прошла је и кафа. Још вечера, па да поседамо испред ТВ екрана. Не знам да ли да гледам ону нову серију о којој су данас колегинице причале, или да моја јача половина гледа утакмицу? Можда ћемо успети, ако су батерије у даљинцу довољно јаке и брзо будемо пребацивали, да видимо и једно и друго. Јер морамо бити у току. Још мало и на спавање. Легнем, затворим очи и чујем 3333, пауза, 3333 и готово. Мултипрактик је за данас завршио, а могла бих и ја.

„Спавај, брзо ће јутро!“ Леже крај мене моја јача половина.

3333, пауза, 3333 и готово.

НА СЛОВО, РЕЦИМО, Н

На слово, на слово Н. Шта ми на памет пада?
НОВА ГОДИНА.

Нова година за мене никада није била нешто посебно. Никада се нисам посебно радовала, нити сам се посебно припремала за прославу овог празника. Нисам од оних жена које припремају посебну тоалету, заказују термин код фризера, педикира, маникира,... Не идем у ресторане, не учествујем у свеопштој еуфорији. Ипак...

Нова година за мене је нешто посебно из других разлога. Волим топлину украшеног дома, време које проводим са својом породицом, мирис медањака и цимета који ми голица ноздрве, волим руску салату за доручак, ручак и вечеру, рођендан који слаavimo непосредно пре дочека, волим мир 1. јануара када сви спавају, а ја пијем јутарњу кафу и уживам у страницама *нове* књиге.

Сећам се кићења јелке тог децембра 2004. године. „Кугице! Кугице!“ Гласно се наша принцеза радовала својој окићеној и украшеној јелци, а мама је била избезумљена јер ће се први пут после 21 месеца одвојити од своје прве радости и отићи у породилиште.

Ипак, вратили смо се тог 31. децембра из породилишта, донели кући принца, љуби га мајка, и *веику жијафу*. Преспавали смо уморни и срећни дочек. Тако мало нам за срећу треба. Зато је за мене Нова година тако посебна.

НАДА је друга реч коју везујем за ово слово. Нисам од оних који све виде кроз ружичасте наочаре, нити од оних којима је све црно. Верујем да сам реалиста кога не напушта нада. Пре неколико дана листала сам песме које сам написала као гимназијалка. Једна ми је занимљива.

НАДА

Негде,
А кажу да није то тако далеко,
Постоји дечак
Који неуморно
Пушта бродиће низ реку.

За сваким пролије сузу
Кад потоне
И
Одмах
Од хартије
Нови прави.

Нада се.
Један мора бити прави.

Надам се да ћу сачувати наду и веру детета у себи.

Надам се да ће бити још људи који верују у поштење, знање, љубазност и искреност.

Надам се да ћу у свом микросвету љубазних, образованих и пристојних људи сачувати срећу и спокој 1. јануара.

СЛОВО Њ

Ништа ми на памет не пада када је ово слово у питању. Тешко је и компликовано за учење. Није ни постојала графема за њега до Вука. Он је поједноставио.

Њ – предњонепчани сонант запео ми је у грлу попут кошчице. Не дозвољава да удахнем ваздух пуним плућима и напишем ишта о њему.

Њише се попут љуљашке мисао, али не жели у причу да се уплете.

Њух, њушка, њушкати, њушкало речи су које ме подсећају на мог дивног пекинезера, пса великих тужних очију и меке **њушке**, која зна да утеши и развесели када си тужан. Одавно га нема. Нестао је. Волео је људе и свима веровао. Много смо жалили за њим. Сви смо месецима веровали да ће се вратити, али никада више није зацвилео испред наших врата. Волим да гледам слике са којих ме гледа мој мали верни пријатељ. Не знам чиме сам ту љубав заслужила, али знам да ме је волео. Чекао је на вратима стрпљиво сатима да се вратим из продавнице, са факултета, од другарице,... **Њушкао** је наше ствари када сестра и ја нисмо биле код куће. Као да је желео да покаже колико му недостајемо.

Чудо једно како се човек везује за животиње, а још је веће чудо како се животиње везују за човека.

Баш као што је Лисица рекла Малом Принцу : „Ако желиш пријатеља, припитоми ме!“

Права је истина да и животиње припитоме човека.

Знам да и после двадесет година од како га нема
будем сетна када се сетим свог милог Томе, пса који
ме је припитомио.

СЛОВО О

Очекивала сам да ћу, како они буду одрастали, одрасти и ја. Била сам хронично уморна, физички исцрпљена, једва сам стизала да завршим све оно што сам морала. Мислила сам да су време које ми вечито недостаје и физички умор велики проблеми.

Данас сам сигурна да сам погрешила и да је она народна изрека : „*Мало деџе - мала бриџа, велико деџе – велика бриџа*“ истинита. Једна моја колегиница стално ме је тешила: „*Буди срећна док сви можеџе њог истио ћебе да стианеџе.*“

Данас сам сигурна да су на корак од тога да постану **одрасли**. Принцеза у пубертету се спрема да упише средњу школу, не у другом граду, него у другој држави. Шта јој саветовати сада када се спрема да **оде**? Да ли јој треба рећи: „**Остани!** Рано је! Биће још прилика!“ Или је пустити да одлепрша из породичног гнезда?

Тренутно водим велику дилему и свакодневно размишљам о два глагола: **отићи** - глагол свршеног вида и **остати** - његов антоним.

Да ли је коначно и дефинитивно оно што означавамо глаголом **отићи**? Да ли то значи напустити све што је познато, сигурно, блиско, једноставно?

Отишла сам и ја. Није било лако, а била сам само 45 километара од куће, мање од сата вожње. Кад год бих се растужила, уплашила, била несигурна, ишла сам кући. Онда сам додала још 100 километара на ту

удаљеност. И даље одлазим кући кад год сам тужна и узнемирана, а три пута сам старија од ње.

Да јој ипак кажем да треба **остати овде**, јер неће свет да јој пружи ништа више од овога што **овде** има?

Остати у себи не крије прилику и могућност, ал´ попут *милке од 300 грама* нуди утеху.

Водим монолог сама са собом. Не смем дозволити да посумња да се ломим и двоумим, да мислим ко ће је у белом свету опомињати да стави капу, обује топле чарапе, да једе воће, да пије довољно воде,... Ко ће јој у свету белом спремати *павловање* (тако је звала шпагете кад је мала била) сваке суботе? Ко ће јој спремати њена омиљена јела, све оно што она воли, а воли све што јој спремим и све јој лепо? Како ће она без домаће супе, сарме и шунке?

Онда сама себе прекорим.

- Пустите је да рашири крила! Нека **одлепрша!**

Данас је читав свет једно велико село. Користићу Viber, Whats app, Skype,... Рашће рачуни за превоз и телефон, а и распусти су ту.

- Пустите је да **оде**, да би могла да се врати, да се озари када је дочекам са направљеним салчићима, да ми се осмехне оним својим осмехом који је намештала на свим фотографијама када је била мала.

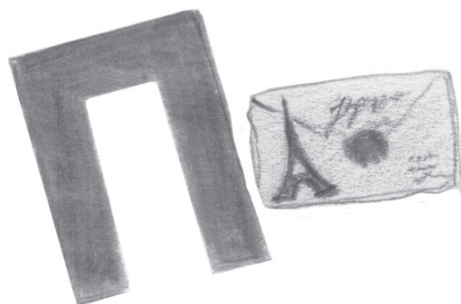
Треба јој дати прилику да **одрасте**.

Да се не лажемо, за мене ће увек бити мала, насмејана, самоуверена принцеза. Увек ћу мислити да јој нисам све рекла, да јој нисам све показала, да има још толико тога што нисмо заједно урадиле. Знам само да ћу увек бити ту за њу. **Обећала** сам јој

то оног дана када сам је привила први пут на своје груди, када сам се безрезервно заљубила у најлепшу бебу на свету.

Отићи или остати?

Ја ћу остати на истом оном месту како би она имала оно топло, сигурно место на свету коме се увек може вратити.

СЛОВО П

Никад се нећу вратити из **Париза**, града светлости, љубави и уметности. Ако будем имала среће да у њега одем.

Никада се нећу вратити из Париза окупаног Преверовом кишом, нећу срести Барбару, нити ћу упознати Чича Гориа. Нећу читати Стендалове романе у башти париског кафеа.

Париз је одувек за мене био нешто посебно. Увек сам га замишљала као град срећних људи, који шетају поред Сене, седе у баштама кафеа, грицкају кроасане и ноншалантно сликају, пишу, живе своју уметност. Замишљала сам пространство Јелисејских поља, славолуке Тријумфалне капије и грандиозност Ајфеловог торња. Шетам ходницима Лувра у потрази за загонетним осмехом Монализе.

И тако, док сам читала француске класике и маштала да будем лежерна и опуштена као и свака Парижанка, живот ме је довео, само себи знаним путевима, до **Пожаревца**.

Нема у њему ни Лувра, ни Ајфеловог торња, ни обала Сене, ни Тријумфалне капије, ни загонетног осмеха Монализе. Нема ни пространих Јелисејских поља, нити има меких кроасана, али у њему има светлости, љубави и наде.

Довео ме је живот баш тамо где треба да будем, бар тако кажу. Додају да нам се догађа само оно што привлачимо.

Пут ме нанео између Млаве и Дунава. Насукала сам се у градићу на обали Дунава. Путовање се завршило, а заправо све је тек тада почело. Тада сам открила љубав у једним црним очима, открила лепоту загонетног осмеха своје Принцезе, шарм и духовитост свога Принца и пронашла најромантичнија јутра и вечери далеко од Париза, престонице моде.

Никада се нећу вратити из Париза, ако у њега будем отишла. Саградила сам у неком другом времену и простору све оно што Париз за мене представља.

Ја имам град светлости, љубави, а уметност живим између два димњака електрана.

Није све онако како желимо да буде, али је баш онако како можемо да поднесемо. Живот нам је по мери дат и предодређен.

А Париз?

Ако икада одем, нећу се вратити. Послаћу вам честитку *Из Париза, с љубављу.*

РОДИТЕЉСТВО

Децембар је месец у коме се сви труде да заврше све послове и сведу рачуне како би безбрижно и растерећено дочекали нову годину.

Цео децембар, те сада већ давне 2004. године, наша тада трочлана породица припремала се за предстојеће празнике и рођење нашег четвртог члана, нашег Принца.

Било је пуно ствари које сам морала урадити: Принцези сам морала објаснити да нећу бити поред ње неко време и да ћу јој, када се вратим, донети млађег брата. На све је она пристала, али под условом да јој брат, када се роди, донесе ВЕИКУ ЖИЈАФУ.

Надали смо се да ће бата *стићи на време*, 24. децембра како су лекари прогнозирали, а он, опуштен и лежеран, још и пре рођења, чврсто решен, принципијелан, тврдоглав, одлучио је да *закасни*.

Отишла сам у породилиште 27. децембра, а он се рано ујутру 29. одлучио поздравити са светом око себе. Бабица се шалила да је пожурио и да је могао сачекати још два дана и нову календарску годину, а ја сам само мислила да је закаснио и да ћемо најлуђу од свих ноћи дочекати у породилишту. Ужасавала ме је помисао да ћемо празнике, уместо у топлини свог дома и испред јелке украшене КУГИЦАМА, дочекати у породилишту.

На срећу, нисмо.

Те године је принцеза имала свог Деда Мраза,

старог само два дана. Донео јој је обећани поколон. Многобројна родбина и пријатељи звали су да честитају и упорно су питали Принцезу шта јој је донео Деда Мраз, а она је стрпљиво и истрајно одговарала ВЕИКУ ЖИЈАФУ. Нису добијали очекивани одговор: *брајша*. И данас, када су једно у пубертету, а друго на корак од њега, често јој брат то замери.

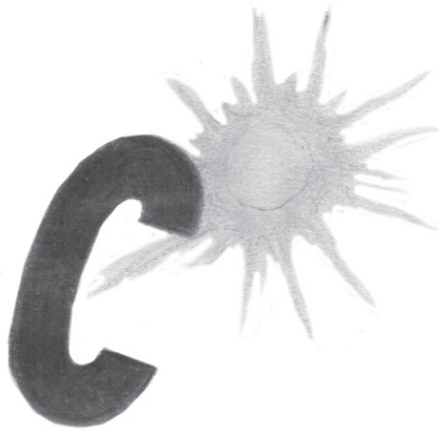
Нижу се децембри и умножавају. Не зна човек куд се дене једанаест месеци. Чини ти се тек си се окренуо, а година прође.

Преживели смо у дуету све дечје болести, све поласке у вртић, први, пети разред; све је код нас било у стерео систему: година за годином. Некада не бисмо стигли да спавамо, некада да једемо, а богоми некада ни да се на време окупамо. Једва сам чекала да могу да кажем: *Што ми је досадно!* Иако то још нисам дочекала, не кајем се.

Како пролазе године, чини ми се да је мој највећи успех РОДИТЕЉСТВО.

Родитељство је посао без радног времена, без рутине, без сигурности, извор великог стреса, бриге, непроспаваних ноћи и честих неспоразума. Не може да се ради хонорарно, повремено, површно. Мораш му се посветити пуним срцем и душом. Не можеш га отаљати и скарабуцити. Носи у себи превише изазова, искушења и преиспитивања, али је плаћен монетом која нема цену.

Љубав је његова монета.

СЛОВО С

Волим речи на С. Некако су *сјајне, светлуцаве*, вероватно, због СУНЦА.

Знате онај осећај када устанете, а сунце сија и све је некако сјајно. Смејете се док испијате прву јутарњу кафу и гледате кроз прозор у сунцем окупано летње јутро. Добро, није баш толико лепо ако нисте стигли да оперете прозор или поспремите трагове јучерашњег дана, али то су небитне ситнице, које треба ставити у други план.

СИТНИЦЕ, мале ствари на које често не обраћамо довољно пажње, а од њих нам је живот саткан. Некада су добре као: одлазак у библиотеку и узимање књиге коју дуго желите прочитати, проналажење неке ствари коју сте затурили, или помислили да сте је изгубили, сусрет са другом из основне школе кога нисте видели двадесет година; а некада су лоше: нечији попреки поглед, ружне речи нестрпљивих

и исфрустрираних људи у реду за плаћање рачуна, несмотрени поступци драгих људи који вас повреде и скину вам осмех с лица,... Ипак, све су то само ситнице. Ако сачините огрлицу од добрих и лоших ситница, видећете да је оних добрих било више, само што то не примећујемо. Људска природа је таква да више жалимо, него што се радујемо. Радост и срећу потискујемо, уместо да их истичемо.

СТРАХ нас је да будемо срећни, да се радујемо лепим стварима како их не бисмо уrekli. Пре неки дан је моја кума поделила са мном стихове: „*Ја имам од живоџа страх*“, усред неке неважне приче о свакодневним, уобичајеним стварима које обављамо рутински. Страхујемо, чини ми се, и због чега треба и због чега не треба.

Ако бисмо направили СПИСАК свих ствари које нас плаше и чине нас несигурнима, и списак ствари које нас радују, сигурна сам да би други био већи, али само под условом да се сетимо да су често ствари којима се треба радовати нама нешто што се подразумева.

Волим да правим СПИСКОВЕ.

Имам списак ствари за готово све области. Списак обавеза за текући дан; списак рачуна за плаћање; списак потребних ствари за одлазак на летовање; списак филмова које желим да видим; списак књига које желим да прочитам; списак намирница које морам купити,... Баш волим да правим спискове. Изгледа да имам проблем са списковима, али у своју одбрану рећи ћу да је то мој начин да се изборим са тешкоћама.

Ипак, реч коју највише волим, а почиње словом С, је СЕСТРА. Сестра је неко са ким се свађаш док одрасташ, размењујеш гардеробу у тинејџерским данима, разговараш до касно у ноћ, радујеш се, тугујеш. Често си са сестром искренији него сам са собом. Страхујеш над њеним животом више него над својим. Волиш њену децу као своју. Сестра је, ваљда, једина особа на коју у једном тренутку можеш да будеш љут, а већ у идућем да се истопиш од нежности.

Моја сестра је имала обичај, када се видимо за викенд, сто пута да каже: „секо, секо, секо“. Ни једна реч од миља ми није била толико драга као та. Тек када сам чула: „мамице, мамиче,...“ овај хипокористик заузео је друго место. Живот своје деце једино бих њој поверила. Жао ми је свих оних који у животу немају сестру.

Чувајте их да вам дуже трају. Оне саме себе не чувају. Превише раде. Превише брину. Превише се троше. Превише плачу. Често чак и превише воле.

Иако кажу *љубави никада није превише.*

СЛОВО Т

Живот је, у ствари, веома **тежак**. Пун је успона и падова. Сваки дан носи неизвесност. Оно што нас чврсто држи на земљи су везе које градимо са другим људима. Неке везе, пак, постоје и пре нашег рођења. Оне су, заправо, и најважније.

Мени су веома важне везе са мојим **теткама**. Веома сам богата јер имам четири рођене тетке, татину рођену сестру и мамине три.

Све су вредне, пожртвоване. Све их волим и све ме воле.

Најлепше лутке добијала сам од татине рођене сестре, код ње јела најлепше принцес-крофне и торте.

Мамине сестре, мојим рођењем, добиле су живу лутку.

Најстарија од њих има златне руке и диван глас. Својим мајсторским креацијама обележила је све мени важне тренутке: матуру, дипломирање, венчање,...

Средња је мој синоним за лепоту и стил. Увек је подржавала креативност свакога од нас и верујем да ће плакати када буде читала ове редове.

Најмлађа је она која стално понавља : „Ми тебе не волимо највише, већ најдуже!“

Њена љубав је толико јака да ме је призвала к себи.

Тетке су исто што и маме. Воле искрено, несебично, пуно и безусловно. Само мало опуштеније.

И ја сам постала тетка. Волим тај осећај.

Тата је, после маме, најнесебичније биће које постоји.

Тате су *сићурне луке, снаја, пожртвованост; вредни, одговорни, стабилни људи.*

Тате знају да објасне математику и физику. Знају да се посвађају са целим светом због тебе и да победе. Знају да ти баш сад недостаје новац за плаћање рачуна иако им ниси рекла. Знају све да направе и поправе. Знају да те одвезу, довезу, да ти, када порастеш, позајме кола. Знају своју *руку у ваљуру да ставе* и избаве те из невоље. Тате не причају пуно, али пуно кажу. Када су болесни, крију то од тебе све док могу да те не растује и забрину. Не намећу се, већ некако из прикрајка улећу у шеснаестерац због тебе.

Тате воле спорт. Воле да га пратиш заједно са њима, па чак и када ништа не знаш о правилима игре.

Тате се разнеже када те неко хвали, али то не показују. Брину се из тиха, из далека.

Зашто данас ниси звала децу? - лакше је да кажу, него да позову.

Не очекује се од тате да буде нежан, а јесте.

Тешко је за тате држати се на дистанци, а остати близак са тобом.

Такав је мој тата.

Таквог тату изабрала сам својој деци.

Таквог тату желим сваком детету.

СЛОВО Ђ

Ђутати, ђутање, ђутолог, ђутологија – све ове речи указују на тишину, на одсуство говора, слику без тона. Љубав мог живота зна да буде прави **ђутолог**. Уђути, умудри се, истражује, планира, премерава, ... знам, нешто ће да ради. За сваки посао он има висинске припреме. Прави скице, мери, рачуна, онда распакује и сортира потребан алат, пребројава шrafoве, типлове, оштри бургије, одлази у набавку неопходних ствари и креће...

- Јао, опет си му дозволила да ради?! Знаш ти њега! Сад ће три дана да тимуљави!

Овако обично мој свекар за свог сина првенца каже. Хвали га до неба, само да у његов стан не дође да мајсторише.

- Све зна да ради! Све хоће!

И зна. И хоће! Али у свом ритму и на свој начин.

Ђеф му је био да сам лепи плочице. Купили смо „Уради сам“ енциклопедију у два тома, изгуглали све туторијале о плочицама, пописали сав потребан материјал, алат, отишли у набавку и бацили се на лепљење. Мало сам му ја помагала, мало деценију млађи брат, мало је радио сам и *док гланом о глан*, девет дана касније, залепљено је девет квадрата плочица. Добро, не баш девет! Знате да је то хипербола, омиљена ми стилска фигура кад перем *џону судова* после деветодневног изгнанства из кухиње, срца сваког дома.

Када сам код кухиње и слова Ћ, како онда не поменути омиљене нам **ћуфте у парадајз сосу**. Принцеза у пубертету и Принц на корак од њега јели би их три пута дневно седам дана у недељи, илити 3/7 како они то воле да кажу. Већ сам помињала да нису **ћудљиви** када је храна у питању. Воле да једу све што спремају баке, тетке, кума, мама,... Веома су захвални гости, а уз то и куварицу увек похвале.

Воле да једу и **ћушпајз*** – можда сам ја и погрешно запамтила назив ове ђаконије коју ми је бака спремала – **од шаргарепе, карфиола или тиквица**.

Када је слово Ћ у питању, реч која је мени најмилија је реч **ћерка**.

Ђерке су она деца која ће вам увек врата отворити, која ће увек наћи времена за вас, позвати вас да питају да ли вам нешто треба и саслушати све што имате да кажете. Наравно, кад одрасту и рашире своја крила.

А док су још уз вас, мале и беспомоћне, нежна су и мила бића која воле да им правите дивне фризуре, да им читате пред спавање, држите их за руку док идете у шетњу, играте заједно друштвене игре и смејете се. Онда се претварају у непрепознатљива бића која одједном ускачу у пубертет и одлазе незнано куд. Уместо умиљатих слаткица појављују се непозната створења која следбеници Дарвинове теорије још нису детерминисали. Ипак, ако вам је за утеху, *и то ће се звати јуче*. Одрасту и поново су ту за вас, само их немојте напуштати, јер када вас од себе највише терају, тада им највише требате.

ЋУШПАЈЗ ОД ШАРГАРЕПЕ

Издинстати главицу лука (средње величине) на мало масти (или уља), а затим додати шаргарепу резану на тање колутове (око 400 грама). Досипати воде док шаргарепа не омекша. Зачинити сољу и бибером по укусу и додати кашику киселе павлаке. Ћушпајз треба да буде густ. Служи се као прилог уз месо.

СЛОВО У

Успех је реч коју данас сви тако много користе.

Просто ми дође да повичем: „**Успорите!** Не мора све бити одређено овом именицом!“

Заправо се чешће користи придев изведен од ове именице. Пуне су нам **улице успешних** људи, бизнисмена, ђака, политичара, жена, мајки, предузетника, кампања, предузећа,... Све је више **успешних**, а све мање срећних.

Успех је реалтивна ствар. За мене је **успех** сачувати мој мали свет који чинимо: он, Љубав мог живота, Принцеза у пубертету, Принц на корак од њега и ја. Ми смо четири мускетара, детелина са четири листа, компас са све четири стране света,....

Успорити, улаганити, утихнути, умирити само су неки од глагола који позивају на мирнији ритам, на смирај, спокој и покушај **уживања** у животу.

Успех је, данас, остати обичан, пронаћи меру, илити, кад мало боље размислим, направити компромис са светом, али и са самим собом.

Углед је нешто чему тежимо. Прво радимо како бисмо га стекли, а затим како бисмо га сачували. И од ове именице изведен је придев - **угледан, угледни** људи, часови, појединци, институције,...

Сви се на некога **угледамо**, а желимо да будемо оригинални и посебни, непоновљиви. **Угледају** нам се деца на познате, славне личности, илити celebrity persons, па постају вечито незадовољни својим

изгледом, тежином, гардеробом, статусом,... Желе да буду другачији од онога што јесу, а исти у мору **униформисаних** must have ствари и људи.

Утицај је неминован. Само треба постићи меру. Колико, када и на кога **утицати**?

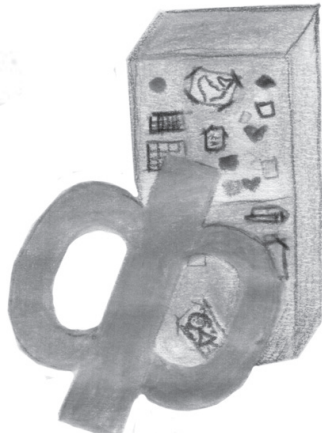
Утичи на: њега да води здравији начин живота, да више шета, а мање вози свој љубљени аутић; на Принцезу у пубертету да није лепо све што је IN, да стил гради спрам себе и својих жеља; на Принца на корак од пубертета да није све у телефонима и брендираним стварима; на сестру да мање ради, а више одмара; на **ученике** да више **уче** и читају; на себе саму да вежбама отклањам бол у леђима, да држим воду у **устима** и да не мора бити **урађено** баш све до краја пре сваког рока...

Утичи на кога мораш и можеш, а остало пусти низ воду.

Утицај ипак треба **условно** схватити и не побркати му значење са НАМЕТАЊЕМ, НАРЕЂИВАЊЕМ и ЗЛОУПОТРЕБОМ.

Где чуда, ни у причи не могу а да се не дотакнем савременог нам тренутка живота садашњег.

ФРИЖИДЕР НАШ НАСУШНИ

- Данас сам као претучена! - било је прво што сам рекла сестри када ме позвала телефоном.
- Што?
- Нисам ока склопила! Добро, можда сам спавала од пола два до пет. Вртела сам се, окретала, уздисала, ослушкивала, стезало ме је у грудима, на левој страни ми је срце јако лупало, на десној ме је јастук жуљао, на леђима не знам да спавам. И тако, класична несаница.

А лепо сам рекла и њему, Љубави мог живота, и самој себи запретила - *Нема нервирања!*

Како моја мајка стално понавља - *Све што се може новцем кувати, не треба да те брине, распукује, нервира!*

Знам. У праву је. Свака јој је златна, али покварио ми се фрижидер и то не онако изненада, одједном, него пар месеци после истека гаранције.

Хлади, али не довољно! Месо је залеђено са тенденцијом ка отапању! Пратила сам га. Уредно очистила, па опет пратила. Уместо 5⁰ С у њему је 12⁰С. Уместо -8⁰С у комори је 0⁰.

- Ура! Стигло пролеће! Нема мраза! - нашалила сам се.

А онда је он кренуо у акцију. Позвао радњу у којој смо га купили, они га културно упутили на сервис, а ови фини људи на кол-центар заступника произвођача. А онда музика, оператер, па треба нам број гаранције, па ћемо звати сервис, па ће они према плану изласка на терен јавити када могу доћи, па...

- Шта је ово, бре?- љутнула се Љубав мог живота.
- Слушај. Иди ти лепо до оног мајстора из комшилука. Кажу да је добар, а није ни скуп.- предложила сам.

Послушао ме је, јер ваља кадгод и жену послушати. И тако, дошао човек за сат. Погледао. Има шта да види.

- Мора у радионицу. Пуњен запаљивим гасом.

Само како да га превеземо? Велик је. Виши од мене за две главе, а често, нарочито кад се раскувам, нема места ни за иглу у њему.

Ништа, ујутру ће мајстор послати два момка по њега. Само у 7:30 ће бити ту, ако нам није проблем.

Ма какав проблем? Ми смо ту. Гладни, јер без фрижидера не знамо.

Принцеца у пубертету није јела свој сендвич са шунком и мајонезом, Принц на корак од пубертета нема млека за своје пахуљице, Љубав мог живота не

пије јогурт, а ја кафу пијем без млека. Пијем ја њу, пије она мене.

И тако. До даљњег дијета, а није да нам треба. Нема кувања, а не радујем се томе!

Како су људи некада живели без фрижидера? Како су ноћу, када их ухвати несаница, могли без светла из фрижидера и чоколаде склоњене иза кутије са машћу? Како су убијали досаду, кад нису бар тридесет пута дневно отварали врата од фрижидера и гледали шта ново у њему има, као што то чини наш Принц на корак од пубертета?

Еее, само да те мајстор оправи, драги мој фрижидерчићу, мазићу те, пазићу те и куваћу, месићу, пећи ћу,...

А наћи ће се неко и да поједе... До тада - ДИЈЕТА!

ЕПИЛОГ

После само три дана, у неком граду испод димњака електране, једна просечна породица примила је тужну вест. Нема му лека! Фрижидер је непоправљив! Односно, може да се поправи, али по цени већој од половине цене новог фрижидера и без гаранције.

Срећом да смо писмени! Знамо да попунимо чекове, потпишемо их и купимо на одложено. Више није битан дизајн, боја, карактеристике. Само да му гаранција што дуже траје.

Све што се може новцем купијити, не треба да те брине, расшужује, нервира!

СЛОВО Ф

Волим пустоловине!

Знате оно када кренете, а не знате тачно где сте и зашто пошли, како ћете тамо где сте пошли стићи, и када ћете стићи. Неизвесност вам адреналин појачава, срце почне заглушујуће да лупа, дланови се зноје, треперите и подрхтавате.

Ја доживим пустоловину кад год отворим ФИОКУ за зачине. Одједном се пред мојим очима пружи видик пун разноврсних мириса: цимет ме подсети на лењу питу, ким на пекарске кифле моје баке, а ванилин шећер на ванилице. Онда откријем да имам зачине које никада нисам употребила, не сећам се ни да сам их купила, а они, својим постојањем, сведоче да сам желела да пробам неки рецепт Џејмија Оливера, или Гордона Ремзија.

Ова фиока је увек препуна. Не знам ни како да је затворим, нити како да је отворим. Какао се просуо по лимунтусу, оригану и лану. Кренем да сложим, окренем, преврнем, опет исто.

- *Затвори и не њињај ако ти је животи мио!!!*

Моји најмилији се тога придржавају. Ова фиока није у њиховој сфери интересовања. И овако једу све што им ја спремам, а и нису захтевни. Све им је лепо, љуби их мајка.

ФИОКА ЗА ЧАРАПЕ је увек пуна распарених чарапа, које тужно чекају да им се из неког скривеног буцака појави друштво, она друга половина, па да опет буду пар. Све је лепше удвоје, тј. две чарапе.

Али неке се никад не појаве. Вероватно нам се негде у стану отворила црна рупа па само чарапе гута. Ова фиока никад не зна за ред. У њој је дозвољено превртање, гурање, извлачење, развлачење, упаривање, распаривање,....

Ипак ФИОКА НАД ФИОКАМА је фиока звана СВАШТАРА. Тамо можете наћи: карте са концерта на који ме је он водио пре 10 година, карте са прве биоскопске пројекције Принца на корак од пубертета, или Принцезине клик-клак шналице, гумице, мало растегнуте, које никада неће ставити на косу; минђуше, дугмад за манжетне, а он ни кошуље не носи; огрлице од шкољки, купљене на првом заједничком летовању; стикере, пет-шест оловака, које вероватно више и не пишу, дугмиће, ситниш, валуте која се више не користи,... И ко зна шта се све више крије у мрачним дубинама неистражене фиоке!

Љуби га мајка, он увек тамо нешто тражи. Када је испразни, садржај фиоке окупира пола ходника, блокира улазна врата, наруши фенг шуи, и мислиш како све то стане у једну фиоку.

Па лепо!!!!

Фиоке су осведочени гутачи непотребних, а може бити некад и да затребају, ствари. Фиоке су створене да пркосе свим знаним и незнаним законима физике.

Ко израчуна запремину фиоке, свака му част!

А тек ко их спреми и успе да их одржи у том стању дуже од два дана, одмах у Гинисову књигу рекорда да уђе.

А можда је проблем само у томе што свако од нас жели да у животу доживи мало авантуре. Са фиокама ћете је сигурно и имати!!!

СЛОВО Х

Када сте из Срема, волите да једете, кувате, месите. Волите недељне ручкове тачно у подне. Све по реду сервирано: супа, сос од парадајза, барено месо са поврћем, сарма, месо са ћушпајзом, кромпиром, салате (више фела), па за крај штрудле, са маком и орасима. А тек ХЛЕБ!

У Срему једемо хлеб и уз тестенину, па ви сад процените да ли је то потреба или навика. Волим хлеб онако врућ, хрскаве корице, тек изашао из пекаре. Док сам била мала, дешавало се да изгрицкам комад хлеба пре него што га из пекаре до куће донесем. Данас волим хлеб* онај који он у мини пекари прави. Када ме суботом ујутру пробуди мирис тек печеног хлеба, помислим да сам умрла и стигла у рај. А онда преко ставим пекмез од шљива, црне чоколаде, рума и цимета* и славље може да почне.

Кажу да свака кућа има неки мирис. Принцезина најбоља другарица, средња ћерка моје драге пријатељице, каже да наша кућа мирише на пекару. Није ни чудо кад имамо, односно имали смо, деду пекара.

Рекао би човек да се све врти у мом животу око ХРАНЕ. Па, заправо, и јесте тако. Знате оно кад пола дана размишљам шта да спремам, а пола дана проведем у спремању. Али када имате за кога, није вам жао. Ми имамо храну за све прилике. Постоји храна за буђење, за утеху, за кишни дан, за успављивање, за рођендане, за славе, за путовање, за плажу, за распуст, за школски дан,... Али и најбољи рецепт, који имате, неће успети ако у њега не умешате прстохват-два љубави.

Све љубави у мом животу некако су повезане: храна, књиге, па и оне које о храни говоре, речи,...

Када смо код речи на Х, постоји неколико проналазака које су патентирали моја *Принцеза у џубершешу* и *Принц на корак од њега*, знатно раније када им је било занимљиво да играмо *На слово, на слово*.

Прекраћивали смо овом игром сва могућа чекања - чекање у реду за плаћање рачуна, у амбуланти за преглед код лекара, путовања од тачке А до тачке Б, чекање омиљеног цртаћа,... Чекали смо и играли. Увек смо се организовали тако да задата реч буде из просторије или простора у коме се налазимо. И тада су се дешавала откровења и изуми.

Једном нисам погодила реч на слово Х у спаваћој соби. Предала сам се и сазнала да је тражена реч

била ХРПА ЗА ПЕГЛАЊЕ ВЕША!!!! која је данима чекала да буде опеглана. Нисмо погодили погађајући дуже од 100 километара реч на слово П, а предмет се налазио у аутомобилу. Тек када смо капитулирали, откривено нам је да је то ПАЈДЕНЕН!!! У соби се налазио загонетни предмет на А- после два сата славодобитно нам је показан огромни бели пас плавих очију – АСКИ!!!

Видите, чудно је то са гласом Х у нашем језику. Да га 1836. године Вук није унео, моји анђели сигурно би у овом новом миленијуму.

РЕЦЕПТ ЗА ХЛЕБ У МИНИ ПЕКАРИ

* Овај рецепт пронашао је Љубав мој живота и прилагодио га нашим укусима.

Потребно је:

400 грама белог брашна;

240 грама смеше кукурузног, црног, интегралног
брашна (по жељи);

250 милилитара млека;

150 милилитара воде;

1 супена кашика масти;

1 супена кашика шећера;

2 кафене кашике соли;

1 кесица од 10 грама квасца;

1 супена кашика сунцокрета;

1 супена кашика млевеног лана;

1 супена кашика сунцокрета;

У посуду се прво стављају течни састојци, па тек онда суви. Љубав мог живота пече на брзом програму овај хлеб два сата, и заиста је диван (и хлеб, и он) .

ПЕКМЕЗ ОД ШЉИВА, ЦРНЕ ЧОКОЛАДЕ, РУМА И ЦИМЕТА

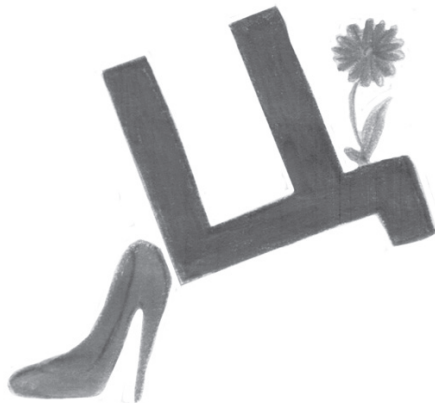
* Овај рецепти преузела сам од моје маме (као што преузимама и сам производ сјакован у шее и порећан у тајбе које мој шата шриа у текек, а Љубав мој живоша вади њунђајући).

* 5 килограма очишћених и располућених шљива самлети;

* додати 5 килограма шећера;

* 2-3 кесице лимунтуса;

Кувати до жељене густине (уз стално мешање) и пред крај кувања додати 100 грама црне чоколаде и пар кашика рума. Врело сипати у тегле које треба рећати у рерну загрејану на 100°C. Оставити да се хлади до наредног јутра, а тада тегле затворити.

СЛОВО Ц

Цвет. Цветови. Цвеће.

Обожавам ову именицу када је заједничка, у једнини, у множини, када је збирна.

Волим жуто, бело, црвено, једногодишње, вишегодишње, балконско, собно, резано, у вази, саксији, жардињери, у башти,... Волим руже, љубичице, дифенбахије, орхидеје, фикусе, кућну срећу,... Волим да га поклањам, добијам, миришем, пресађујем, негујем, прехрађујем, лечим,...

Волим да проводим слободно време бавећи се њиме, али као да оно не воли мене.

Ја сам прави **цвећеубица**. Чак и када га сачувам годину, две, три, оно на крају увене. Пробала сам и са кактусима. Кажу нема коме не успевају. Е, па тај ко је то смислио, мене упознао није.

Волим **црвену** боју, нарочито на ципелама и

ноктима, а никада је нисам тако употребила. Црвену носе храбре, одважне жене, а ја или то нисам постала, или се нисам препустила реци живота.

Ускоро.

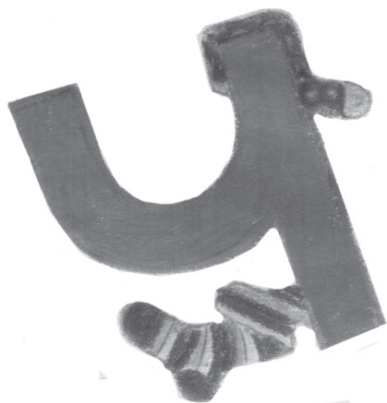
Хоћу!

Морам!

Ципеле. Спортске, елегантне, равне, са потпетицом, за шетњу, за посао, за пијацу,... најлепше су нове. Оне које нисте планирали да купите, али сте се заљубили у њих на први поглед. Оне које морате имати. Оне које сте одувек волели, оне какве сте одувек желели. Волим ципеле, али имам мали проблем. Нема довољно великих ципеларника за све моје ципеле, за његове патике, за Принцезу којој је нога престала да расте, а број *обувних предмета* наставио да се увећава математичком прогресијом, за Принчеве патике које расту као да их самим квасцем хранимо,...

Волим ципеле, нарочито ноћу када се у полумраку саплетем о њих. Волим ципеле, али нисам знала да у нашем стану живе стоноге. Изувају се само ноћу, у мрклом мраку.

Ципеле су попут амеба. Размножавају се простом деобом. Нарочито када им треба наћи место, склонити их и спаковати. А када негде кренеш, никада немаш онај пар који ти треба. И ето, стално си у зачараном кругу из ког излаза нема.

РЕЧИ НА Ч

Чудно је то слово Ч. Заправо, чудне су речи које њим почињу. Све ми се чини да их нема пуно, а кад се окренем, налетим на неку од њих и саплетем се, чак и буквално, али не на речи, већ на предмете чији називи овим словом почињу.

Узмимо, на пример, реч ЧАРАПЕ.

Код нас чарапа има свуда сем тамо где би требале бити. Нађемо их испод кревета, у торби са опремом за тренинг, у кеси за физичко, у кофери, заостале од прошлогодишњег леговања и , наравно, све су распарене и прљаве. Наш дежурни чарапогубац, љуби га мајка, на путу од себе до корпе за прљави веш изгуби једну. Где нестану? Никада ми неће бити јасно зашто *јар чарапа* нема бар пет истих комада па да пет пута дуже траје.

ЧИТАЊЕ је друга реч која ми на памет пада. Читам од када сам научила слова. Тада није било чудо што смо са пет година знали да читамо, нити

су то родитељи на сва звона оглашавали, нити су нас сматрали *чудом од гејшеџа*.

Читала сам све што ми је падало под руку. Смејала сам се читајући Алана Форда, плакала уз љубавну поезију, путовала и одрастала кроз простор и време са Димом, Дефоом, касније се дружила са Толстојем, Достојевским, упознавала Чехова, дивила се Хомеру и Софоклу, нападала ветрењаче са Дон Кихотом, водила разговор са Хамлетом и постављала питање: „Бити, ил’ не бити?“. Чини ми се да сам једно време мислила у епском десетерцу, а обожавала сам Бановић Страхињу, модерног човека тамног средњег века.

Ипак, читање је постало нешто више од читања када сам открила Павићев *Предео сликан чајем*. Било је то, за мене, нешто ново и другачије. Неразумљиво. Читала сам, а ништа ми није било јасно. Поново сам читала - занимљиво, а нејасно. Опет на другачији начин. И тако седам пута. Усправно, водоравно, дијагонално,...

Данас све мање стрпљења имам. Захватила ме грозница интернета. Све се своди на *лејтимично чишање*. Кратке приче, писма, мало ружичастих наочара за сиву стварност, да се победи бесконачно ЧЕКАЊЕ.

ЧЕКАМ уредовима за плаћање рачуна, за издавање нове здравствене књижице, пасоша, личне карте; чекам да прође још један тежак дан, да завршим посао, попуним стоту табелу; чекам да зацели нова рана, да нам плату коју су смањили десет посто повећају за два, да се испуне предизборна обећања, да се покрије дозвољени минус, да се отплати кредит, ... Чекам и знам да *све ће се што једној дана звати јуче*.

И тако док чекам, испијам *ЧАЈ у њеџи*.

Чај сам прво пила само када сам била болесна. Више сам волела да га користим за испирање косе, за чишћење лица, против подочњака. Ништа није добро као камилица. Како сам одрастала, почела сам пити чај уместо таблета. Нана за умирење стомака. Нарочито помаже после целоноћног спремања испита из светске књижевности када желудац више кафу не подноси. Жалфија за болно грло. Бадем се успешно бори против ешерихије. Зелени чај за чишћење организма...

Данас имам ритуал везан за испијање чаја. Пијем га као замену за кафу, као замену за пријатеље који нису ту, као замену за време које немам, као замену за новац који никад имати нећу, као замену за психотерапију на коју никад отићи нећу,...

Надам се да ћу сачувати тренутак у времену и *Чај за двоје* - зелени за *њеџа* и чај од ђумбира за *њу*. Надам се да ћу урадити декупажом још неку кутију за чај за пријатеље који су ту. Надам се....

Далеко сам отишла. А одакле сам кренула?

Да, све је почело са предњонепчано безвучно Ч.

У Костолцу,

8.12.2016. године

Магдалена Реџовић

СЛОВО Ц

Цак ми не би био довољан да потрпам у њега све приче које желим да испричам.

Ипак, тешко ми је да слово **Ц** на своју *оїрлицу од оїромних ситїница* нанижем.

Слушала сам **цез** како бих се инспирисала, читала кувајући **цезве** кафе, била **цангризава** и у **цеп** трпала папирїће са исписаним речима на **Ц**. Пробијала сам се кроз **цунглу** идеја и остајала беспомоћна над празним папиром.

- Мудар човек зна када треба одустати!- говорила је моја бака.

Хајде да и ја једном будем мудра!!!!

СЛОВО Ш

Прича о овом слову је у мојој азбуци живота на почетку, заправо онда када сва деца науче слова, у седмој години живота.

ШКОЛА.

Место којим те плаше и пре него што је упознаш. У кући, кад год не знају како да те сврте и смире, чујеш: „Е, чекај ти! Поћи ћеш у школу!“

„Само да почне та школа па да се одморимо“, говоре родитељи чији младунци не знају шта ће сами са собом кад школе нема, када су на распусту отпуштени.

Једва сам чекала да пођем у школу. Школа, строга, стара зграда, била је удаљена од моје куће више од три километра. Одвели су ме првог дана до школе, а већ другог сам ишла сама. Мама и тата су радили, дека такође, а бака је била болесна и лежала у кревету. Сећам се: *бела блуза, њлава сукња, беле доколенице и кецеља*. Али не она која је могла да се купи, већ посебна, шивена баш за мене. Торба, за три броја већа од мене, и ја возиле смо се аутобусом до школе и то је било лако, али повратак је био мало тежи. Нисам знала да треба прећи улицу и чекати аутобус са друге стране улице. После вишесатног чекања, наишао је мој старији брат од тетке, превео ме на другу страну и спаковао у аутобус. Када сам стигла кући, баку је сунце огрејалао. А ја? Ја сам схватила да је увек важно мислити. Гледати. Закључивати. Не треба само мирно стајати и чекати.

Школа, место на коме можеш открити нови свет, стећи разна знања, упознати пријатеље, стећи прве супарнике, осетити радост, али и понижење, срећу, прве успехе, али и неуспехе; осетити разлику између искренности и неискренности,...

Школа је место коме се изнова враћамо. Како одмиче време од нашег школовања, сећања постају лепша. Као да заборављамо све лоше ствари које су нам се у школи дешавале. Увек је било силеџија, грубијана, лоших ђака који су провоцирали, добацивали, малтретирали, било је оних који су учили, који нису, који су желели да напредују својим радом, неки познанствима,...

Школа је место где се све види.

Данас сам у школи, али са друге стране катедре.

Кажу: „Некад је све било другачије. Деца су била другачија, родитељи...“

О томе бисмо могли дискутовати, али школа јесте важна за свакога. Данас се у школу полази са великим предзнањем.

На пример, потребно је да знате какве свеске треба да купите. Није данас довољно отићи у књижару и рећи: „Дајте нам свеске са квадратићима и широким и уским празнинама.“ Данас мораш знати: дебљину листова, да ли су боље са маргинама или без њих, за девојчицу или дечака, мораш да знаш ко су актуелни јунаци популарних цртаних филмова,...

Школа данас личи на модне писте. Мама више не рађају ученике, већ манекене.

Школа је место где се види и оно што покушава да се сакрије. Виде се све важне и неважне ствари.

Школа је место које ме подмлађује, место које ме исцрпљује, усређује, оптерећује, растерећује,...

После школе и школских обавеза ШЕТАМ. Шетам улицама нашега малог града. Моја другарица у шетњи је моја кума. Шетамо уздуж, попреко, из улице у улицу, до плаже, око стадиона, иза хотела, до Дунава,... Шетња нас релаксира, опушта, лечи, подмлађује, увесељава,... Шетамо и шалимо се, озбиљно причамо, жалимо се, тугујемо, радујемо се,...

ШАЛА је још једна реч која почиње овим словом. Волим добру шалу. Највише волим шале на свој рачун, наравно када их ја правим.

Не волим само када се шале они који на то немају право. Они озбиљни људи који морају свој посао схватити одговорно, јер наши животи не треба да буду шала.

ОГРЛИЦА ОД ОГРОМНИХ СИТНИЦА

Ако желиш да откријеш снагу живота, ако желиш да осетиш лепоту маште, ако желиш да видиш невидљиво и ухватиш недостижно, ако желиш да се винеш у макрокосмос, онда је ова књига управо за тебе, драги читаоче. Спознаћеш шареноликост света и схватићеш да је чудесност живота у микрокосмосу сваког једноставног и јединственог дана. Управо оваквог, обично необичног, захуктало успореног, весело тужног, сетно замишљеног, узаврело обећавајућег, несвесно разочаравајућег ... и пре свега нестварно истинитог какав се провлачи кроз збирку прича Магдалене Рецовић.

Све је у овим причама познато сваком од нас. Као да су писане оштрицом наше свести по нашој кожи. Препознајемо се у неким запажањима, ставовима, преиспитивањима. Провлачимо се кроз описе предела, путујемо кроз сећања и размишљамо заједно са ауторком о ситницама које нам живот чине и неизвесним, и чудним, несхватљивим и страшним, али надасве лепим. Ове приче нису црно-беле, нити вам пружају одговоре на важна животна питања, нити вас забављају и улепшавају вам стварност. Оне вас воде кроз свакодневицу и искрено вам разоткривају све оно преко чега безброј пута пређемо, а не видимо, све оно што прескочимо у тражњеу нечег недодухотног. Магдалена занимљиво, надахнуто и отворено говори о својој свакодневици, али на један потпуно спонтан начин. Пише онако како се осећа, носталгично

освежава сећања, детаљно чепрка по сваком ћошку садашњости, несигурно завирује у будућност (нарочито ову европску), самокритично преиспитује себе, оштро критикује проблематичну савременост, уноси се у лице људским неподопштинама, велича топлину породице, слави љубав. Иако се у њеним причама срећете са познатом стварношћу, у свакој ће вас дочекати нешто неочекивано.

Свака прича је „прича за себе“. Свака има своје зрнце живота, свака има свој делић истине и своје слово азбуке. Саткане од слова словима одају почаст. Од слова се тка мисао, са мислима се истражује свет око себе, у свету се открива вишеслојност постојања. И као што су теме у причама разноврсне, тако је и језик у њима богат и вишеслојан. Речи се вешто нижу, преплићу, набрајају, поигравају, понекад откривају, а понекад сакривају смисао реченица. Понекад вас изненади њихова архаичност, понекад вас заплусне шарм духовитости, а понекад разнежи лепота дечје искрености у њима. Дар за речи и умеће са речима, уосталом, и део су професије ауторке ових прича. Али и поред тога, изненадиће начин на који вуку једна другу из реченице у реченицу, из приче у причу, из стварности у машту и обрнуто.

У Магдалениним причама свако може да пронађе себе. Ауторка кроз призму сопственог живота слика и стварност сваког од нас. И учи нас. Као добар педагог неприметно и без сувопарне дидактике. Али упорно и занимљиво. Води нас кроз граматику, открива кулинарске тајне, дели рецепте, саветује како да разликујемо битно од небитног, добро од зла. У њеним причама све је могуће. Оно што је

мало, постаје велико. Оно што је уџбеничко градиво, постаје занимљивост из живота. Оно што је замршено и тешко у души, постаје лакше и једноставно кад се каже и кад се са неким подели. А Магдалена је са нама поделила део свог света. И постала богатија.

Гордана Славковић,
професор српског језика и књижевности

КАД СЛОВА СЛИКАЈУ ЖИВОТ

Низови асоцијације. Речи које имају прозоре, врата и своје видокруге. Асоцијације буде у нама много тога - отварају нам непознате и заборављене ходнике. Оне су саставни део сваког мисаоног и емотивног процеса. Понекад их је тешко ухватити, пратити, забележити. Ипак, ауторки ове књиге то лепо и лако полази за руком. Магдалена Реџовић своје књижевно перо уметнички и животно води кроз таласе емоција и океане речи. Она креће врло храбро и смело, а истовремено, суптилно и меко, од оног најрањивијег у сваком човеку - од асоцијације на Ахилову пету. На свом путу асоцијација и готово пластичних описа, пролази кроз све слојеве и нивое једног људског живота, и то, не било каквог - већ живота који је богат, испуњен, занимљив; прави извор среће и стална борба да се до те среће дође. Само људи богатог духа и велике стваралачке енергије имају тај дар да своје асоцијације изведу на површину и да им пуноћом описа удахну живот. Да их, ослободивши их свог присуства, пошаљу у свет - право у наше животе.

Ауторка обичне животне ситуације натапа емоцијама, боји пастелним тоновима, купа светлошћу - код ње све пршти од тих боја. Мајсторски (као да јој није прва књига) читаоца доводи до тога да поверује да је ова књига баш за њега писана, и да је и сам то мислио, али није знао баш тако да напише (ја сам поверовала). Управо у тој животности, огледа се њена лепота. Препознати оно суштински важно и битно, записати у правом тренутку и оставити траг.

Магдалена је откопчала своју Душу и позвала нас да завиримо унутра. Ако се осмелимо и погледамо, видећемо и борбу и лепоту. Снагу и крхкост. Поглед на то приближава нас нашој сопственој бити. Прва асоцијација је, као што рекох, рањивост. Последња-школа. А може и да се окрене, и чита од последње, као да је прва. Ово је књига о човеку. Било коме од нас. Свако може да се препозна у неком сегменту и сентенци. У мисли. Емоцији. Али, исто тако, ова књига може да се чита са било које стране. Једноставно, отвориш по интуицији и осетиш- баш то ми је требало. Све што се ствара љубављу, „осуђено” је на живот. Нека живи и нека се чита.

„Љубав је за мене једина сила која се дељењем не умањује, већ се множи, расте и буја” каже списатељица. Нека се множи број читалаца, расте љубав и нека бујају асоцијације. Моја асоцијација је - Љубав је неуништива, као и таленат. Браво, Магдалена.

Данијела Божичковић Радуловић - Миланова
књижевница

САДРЖАЈ

СЛОВО А.....	5
Слово Б.....	8
Слово В.....	11
Слово Г.....	13
Слово Д.....	15
Слово Ђ.....	17
Наш пут у Европу.....	19
Слово Ж.....	24
Слово З.....	26
Слово И.....	28
Слово Ј.....	31
Слово К.....	33
Слово Л.....	36
Љубавна прича.....	38
Мултипрактик.....	41
На слово, рецимо, Н.....	43
НАДА.....	44
Слово Њ.....	45
Слово О.....	47
Слово П.....	50
Родитељство.....	52
Слово С.....	54
Слово Т.....	57
Слово Ћ.....	59
Ђушпајз од шаргарепе.....	61
Слово У.....	62
Фрижидер наш насушни.....	64
Слово Ф.....	67
Слово Х.....	69
Рецепт за хлеб у мини пекари.....	72

Пекмез од шљива, црне чоколаде, рума и цимета.....	73
Слово Ц.....	74
Речи на Ч.....	76
Слово Ц.....	79
Слово Ш.....	80

Гордана Славковић

ОГРЛИЦА ОД ОГРОМНИХ СИТНИЦА.....	83
<i>Данијела Божицковић Радуловић - Миланова</i>	
КАД СЛОВА СЛИКАЈУ ЖИВОТ.....	86

Магдалена Рецовић
АЗБУЧНИЦА ОД СИТНИЦА

Егиџија:

Стишки књижевни круг

Књига бр. 44

Издавач:

Библиотека „Србољуб Митић“

Мало Црниће

За издавача:

Данијела Божичковић Радуловић

Лектура и коректура:

Соња Цолић

Илустрације:

Ања Рецовић

Технички уредник:

Слободан Голубовић

Штампа:

Штампарија **Свијојадиновић**

Петровац на Млави

012/326-744

Тираж: 300 примерака

ISBN: 978-86-87003-75-0

2018

ИЗРАЗИ ЗАХВАЛНОСТИ

Нема лепших прича од оних које живот напише. Захвална сам што у свом животу имам људе који ме засмејавају, подржавају, храбре, теше, а изнад свега воле. Захвална сам им чак и када ме љуте и растуже. Захвална сам им што постоје, јер да није њих, ни ове књиге не би било.

Нећу их именовати јер ће се у испричаном препознати.

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-93-32
003.349(02.053.2)

РЕЦОВИЋ, Магдалена, 1974-

Азбучница од ситница / Магдалена Рецовић ; [илустрације Ања Рецовић]. - Мало Црниће : Библиотека "Србољуб Митић", 2018 (Петровац на Млави : Стојадиновић). - 92 стр. : илустр. ; 21 см. - (Едиција Стишки књижевни круг / [Библиотека "Србољуб Митић"] ; књ. бр. 44)

Тираж 300. - Стр. 83-85: Огрлица од огромних ситница / Гордана Славковић. - Стр. 86-87: Кад слова сликају живот / Данијела Божичковић Радуловић - Миланова.

ISBN 978-86-87003-75-0
COBISS.SR-ID 266777612